

donosi nam Večernji list, na naslovnoj stranici, od 5. veljače 2003. godine. U naslovu se nadalje obrazlaže odluka: **MINISTRI ZAVEDENI LAŽNIM PONUDAMA.**

Odluka suda temeljem Pleterove tužbe sastavni je dio folklora koji nam se je ovih dana servirao.

Sve je počelo HSS-ovom akcijom kojoj su se mnogi pridružili. Trebalo je sticati političke poene. HSP je preko svog vrlo angažiranog i sve popularnijeg dr. Tončija Tadića proširio cjelu priču na turizam - općenito - što je imalo odjeka kod ostalih sudionika - o ovom prevažnom pitanju - preuzimajući njegovu argumentaciju. Sve se je «zakuhalo». I ja sam bio akter u tom «cirkusu» koji je završio u smislu «ništa se nije dogodilo». «Tehnička greška»: da li će biti kaznenih udaraca tek treba vidjeti.

Cjela se je priča pokušala svesti na netrpeljivost prema Slovencima i «Termama Čatež». Periferni su razlozi trebali doći u sam fokus a oni koji su najznačajniji time bi bili zapostavljeni.

Televizija je iznenadila jer je problem prezentiran u udarnom programu što je izuzetak i znak da je uređivački program «iskočio iz tračnica».

Kako je «Sunčani Hvar» postao reprezentant svekolikog događanja u pretvorbi turističke privrede ponovit ću što sam toliko puta godinama pisao u svojim radovima i na ovim stranicama.

Hrvatska izvozi po stanovniku putem turizma gotovo 600\$. Ima li se u vidu bogatstvo koje nam je priroda podarila može se bez pretjerivanja reći da su mogućnosti višestruko veće. Pitanje koje nužno slijedi jest: što je potrebno učiniti da se ovaj iznos udvostruči? U našim uvjetima povećati izvoz za 2,5 milijardi dolara nije mala stvar. (Dug prema inozemstvu postaje puno podnošljiviji.) Pri tome valja imati u vidu da turisti plaćaju i naše ne baš tako male poreze. Ovo je važno tim više ako se ima u vidu da hrvatski izvoz godinama stagnira i da se sve više okreće tzv. mekim tržištima.

Očito je potrebna strategija turističke grane što znači da je potrebno vrlo jasno definirati moguće puteve kako ostvariti zacrtane ciljeve (recimo povećanje izvoza za 2,5 milijardi dolara). Potom slijede operativni programi koji bi nas doveli do željenog cilja. Da bi se stvar što uspješnije odvijala potrebne su taktike imajući u vidu mnogobrojna ograničenja. Razrada tih pitanja je dio stručnog posla i ja ga ovdje neću dalje razrađivati.

Sada se javlja, dragi čitaoc, problem od kuda namiriti potrebna sredstva. I tu je problem o kojem se šuti. Ja ću ga eksplicirati «ma koliko se šutilo o tome». Problem je jer Hrvatska nema nacionalne komercijalne banke.

Evo moje argumentacije. Poznato je iz teorije i prakse da nema razvoja bez nacionalne štednje. Općenito na ovim prostorima već dugo vremena nema štednje. Ipak ostalo je iz omražnog samoupravnog sustava još mnogo novaca u stranim bankama i čarapama. Da je tome tako najbolje pokazuje naglo i značajno povećanje devizne štednje stanovništva kada su (sada već strane) banke bez gubitka za valsnike deviza vršile konverziju iz njemačkih maraka, šilinga,

...itd. u eure. Sektor stanovništva je značajan dio te svoje devizne štednje utrošio na kupnju uvezene robe. Dizanje kredita i stvaranje dužničkog mentaliteta danas je potpuno. Nekada veliki financijski suficiti kod stanovništva su znatno smanjeni. Dovoljno je podsjetiti da je prošle godine uvezeno automobila za milijardu dolara. Kako će ti ljudi vratiti kredite kad ostanu bez posla ostaje da se vidi. Općenito smanjenje izvoza i povećanje uvoza znači smanjenje radnih mjesta. Prodaja obiteljskog sreba tu priču dinamizira. Sutra kada će se realocirati (čitaj: izvlačiti) profiti drama će se samo povećati. Problem je u tome što štednja nije namjenjena hrvatskom razvoju jer strane banke imaju svoju politiku koja nije u suglasju sa razvojnim potrebama Hrvatske. Prema tome, devizna štednja hrvatskih građana postaje kapital stranih banaka koje tom štednjom u svom interesu upravljaju. Dragi čitaocē zato nema novaca za «Sunčani Hvar» i sve ostale privredne subjekte koji mogu dinamizirati svoju privrednu aktivnost.

Kada govorimo o tome da li ili ne treba prodati «Sunčani Hvar» dozvolite da Vas pitam. Što bi pomislili kada bi došli u posjet Vašem prijatelju koji se diči vrlo vrijednom slikom starom 135 godina a istu ne bi našli na starom poznatom mjestu koja je, usput rečeno, dio naslijeđa vašeg prijatelja. Vjerojatno bi šutili i mislili kako je prijatelj bankrotirao ili se nalazi u vrlo teškoj situaciji. Jednostavno bi znali da se je nešto strašno dogodilo. Tako je i sa «Sunčanim Hvarom». Ne radi se samo o rasprodaji radi se o identitetu hrvatskog naroda i cjelokupne hrvatske države. Nije to nešto bilo što to je «Sunčani Hvar» bitna sastavnica hrvatske kulture i hrvatske povjesti. Zato je nedopustiva greška kome se prodje: slovenskoj ili multinacionalnoj tvrtki. «Sunčani Hvar» se nesmiye prodati i to je bitan dio priče.

Kako se radi o izvoznim programima mora se znati da svaka kupovina turističke privrede znači preusmjeravanje od strane kupca, odnosno turističke tvrtke, svekolike poslovne politike. Vlasnik je taj koji odlučuje o svim pitanjima i točka. Molim vas, draga gospodo, stalno govorimo da u uvjetima aprecijacije kune stranci donosi sa sobom svoje jefitnije proizvode. Razlika je samo u tome što to neće više raditi turisti pojedinačno već poduzetnici (kupci turističkih kapaciteta) organizirano i opet smo na taj način - prodali dio hrvatskog tržišta.

U pravu je Ivica Todorić kada naglašava nužnost povezivanja Agrokora i proizvođača prehrambenih proizvoda. Ja bih ovom dodao i turističku privredu. To je veza «zelene» i «plave» maagistrale. Ovo jasno neće ići bez nacionalne komercijalne banke. I to je otprilike što sam Vam, dragi čitaocē, htio saopćiti.